

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van
Instituut voor Katholiek Secundair Onderwijs te DENDERLEEuw

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	48025
Instelling	Instituut voor Katholiek Secundair Onderwijs
Beleidsverantwoordelijke	Nico VAN DEN BORRE
Adres	Middenstraat 10 - 9470 DENDERLEEuw
Telefoonnummer	053 66 60 29
E-mail	info@ikso.be
Website	http://www.ikso.be
Bestuur	VZW KOD
Adres	Middenstraat 10 - 9470 DENDERLEEuw

Scholengemeenschap	SGKSO Denderland
Adres	Middenstraat 10 - 9470 DENDERLEEuw

CLB	Vrij CLB Ninove
Adres	Kluisweg 13 - 9400 NINOVE

Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-12-2019, 03-12-2019, 04-12-2019, 05-12-2019, 06-12-2019
-----------------------------------	--

Samenstelling van het doorlichtingsteam	Katleen ROGGMAN Rika DE ROOVER Hilde VAN HOUTE Veerle VONDERLYNCK Jean-Luc WITTEVRONGEL Martine ZAMAN
---	--

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting bij het doorlichtingsverslag.....	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	5
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	5
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	7
4.1	De leerlingenbegeleiding	7
4.2	Huishoudkunde en voeding in de eerste graad in het beroepsvoorbereidend leerjaar Mode - Verzorging-voeding (leerplan 2003/011)	9
4.3	Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan 2008/004)	11
4.4	Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/017)	12
4.5	Biologie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/004)	14
4.6	Chemie in de tweede graad tso in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan 2015/032)	16
4.7	Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/001)	18
4.8	Engels in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2012/006)	20
4.9	Nederlands in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/001)	22
4.10	Cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2009/045)	24
4.11	Lichamelijke opvoeding in de derde graad aso (leerplan 2009/045)	26
5	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne? ..	28
6	Respecteert de school de regelgeving?	30
7	Samenvatting.....	31
7.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	31
7.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	31
7.2.1	De leerlingenbegeleiding	31
7.2.2	De onderwijsleerpraktijk.....	32
7.3	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	33
8	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	34
9	BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID	35

1 Toelichting bij het doorlichtingsverslag

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

Elke doorlichting biedt een antwoord op twee vragen:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (het OK) en respecteert ze de regelgeving?

De onderwijsinspectie beantwoordt deze twee vragen aan de hand van vier onderzoeken:

- een onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling
- een onderzoek van de onderwijsleerpraktijk
- een onderzoek van één kwaliteitsgebied
- een onderzoek van het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt de onderwijsinspectie verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil de onderwijsinspectie de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

	Beneden de verwachting Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
	Benadert de verwachting Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	Volgens de verwachting Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
	Overstijgt de verwachting Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit: 'volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit'.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft een positieve impact op de resultaten en effecten bij de leerlingen.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Er zijn twee adviezen mogelijk.

1. Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
2. Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

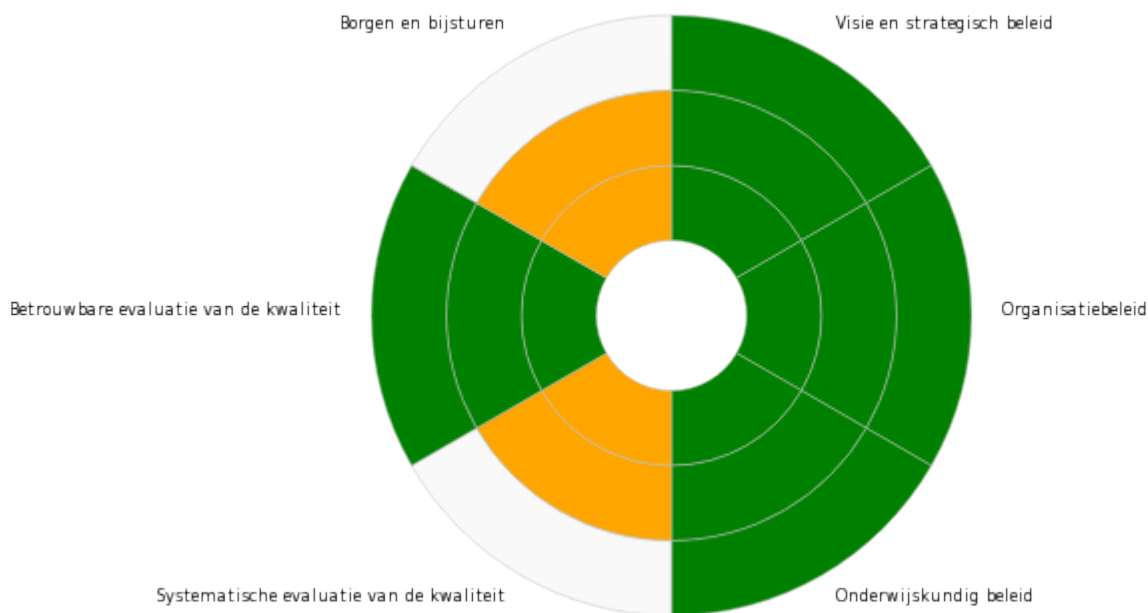
Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Nieuwstraat 1 - 9470 DENDERLEEUEW
- Middenstraat 10 - 9470 DENDERLEEUEW.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

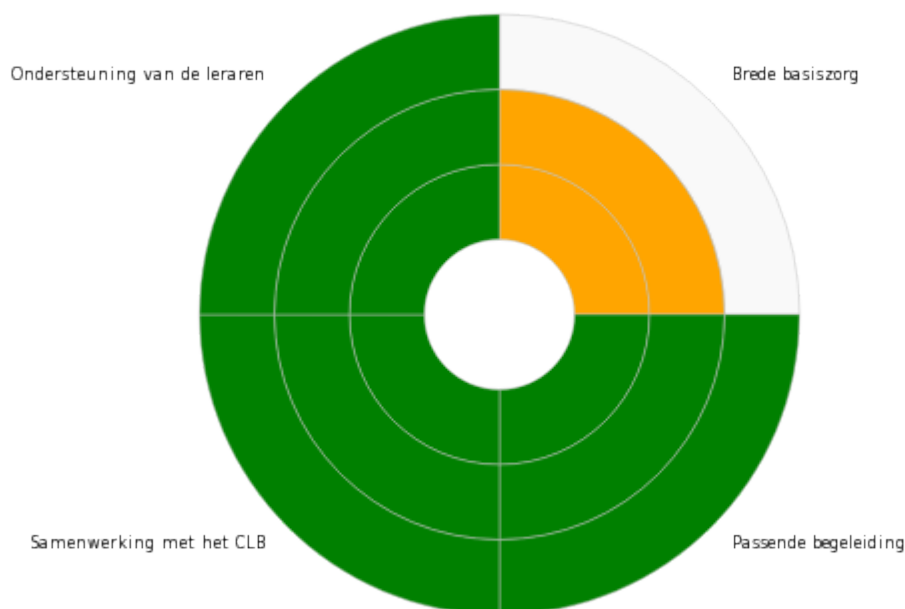
Visie en strategisch
beleid

De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. Het Leonardoproject, de aandacht voor het welbevinden van de leerlingen, de diversiteit die als normaal gegeven gezien wordt, zijn daar mooie voorbeelden van. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren.

Organisatiebeleid	De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij participatie en dialoog belangrijk zijn. Ze staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. De school probeert zich door verschillende acties in te bedden in de lokale gemeenschap en er zelf een onderdeel van te zijn. Op die manier tracht ze een effectiever alternatief te bieden voor meer formele inspraakorganen zoals een ouderraad. De school stimuleert vernieuwing, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. Zo faciliteert en stimuleert de school de leraren om aan co-teaching te doen. Ze werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk en de schoolwerking te versterken. Ze communiceert frequent, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden.
Onderwijskundig beleid	De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk. Ze geeft de onderwijsleerpraktijk en de professionalisering vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken. Daarbij maakt de school een onderscheid tussen het schoolniveau en het deelteamniveau en geeft ze een ruime verantwoordelijkheid aan de vakgroepen die tot zelfsturende teams moeten evolueren. De school ondersteunt de teamleden, zoals ook blijkt uit de inspanningen om binnen de onderwijsleerpraktijk de evaluatiepraktijk te verbeteren en om het handelen te verbeteren binnen de brede basiszorg. Uit de onderzoeken blijkt echter dat niet alle deelteams de maatregelen en afspraken voldoende implementeren. Het vormt dan ook een uitdaging om die ondersteuning te doen aansluiten bij de specifieke noden van de deelteams en van de individuele leraar.
Systematische evaluatie van de kwaliteit	De school evalueert geregeld verschillende aspecten van de schoolwerking, maar nog niet alle deelteams evalueren op een voldoende en systematische wijze de onderwijsleerpraktijk waardoor de evaluatie te beperkt is.
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	De school evalueert haar kwaliteit doelgericht op basis van diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze betreft bij haar evaluaties relevante partners. Ze besteedt bij haar evaluaties nadrukkelijk aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen en werkt ook aan het verhogen van de informatiegeletterdheid van de vakwerkgroepen en van de leraren. De evaluaties zijn doorgaans betrouwbaar.
Borgen en bijsturen	De school veranderde recent de wijze waarop ze aan kwaliteitsontwikkeling doet door de aansturing vanuit het schoolbeleid gedeeltelijk te verleggen naar de deelteams. Aangezien deze deelteams de verantwoordelijkheden met verschillende snelheden opnemen, is het zicht van de school op haar sterke punten en werkpunten onvolledig. De school bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De leerlingenbegeleiding

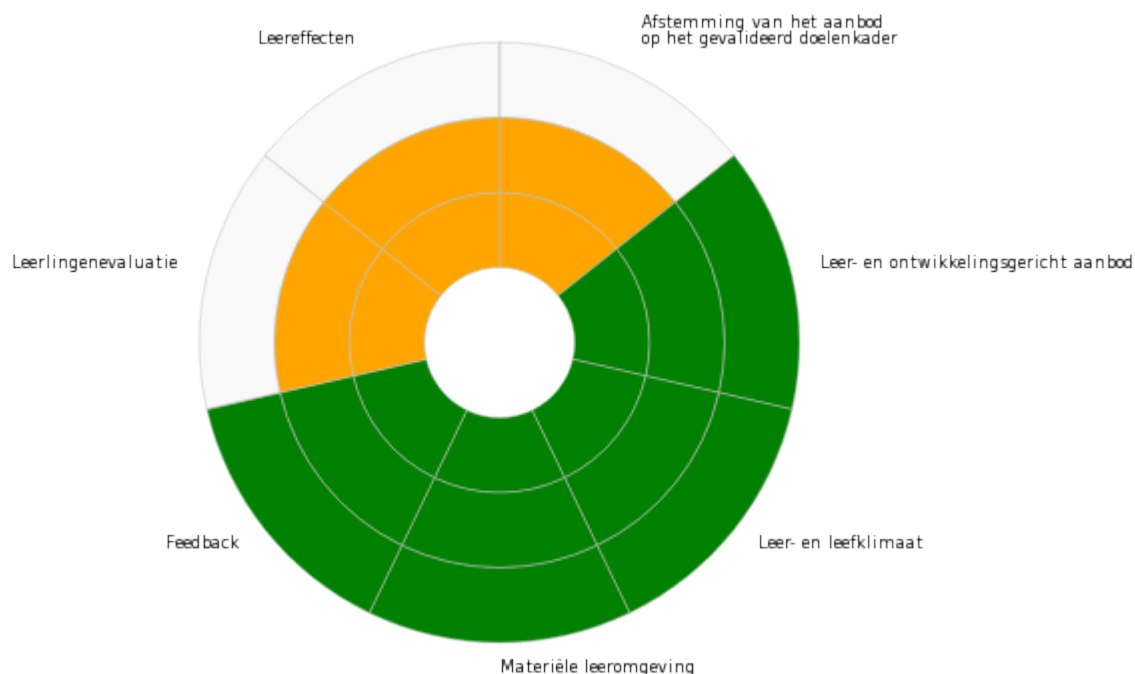

Brede basiszorg

Het schoolteam streeft ernaar de optimale ontwikkeling van alle leerlingen te stimuleren. De school voorziet in een degelijke en systematische beeldvorming waarin ze de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen in kaart brengt en opvolgt. Het schoolteam levert een aantal inspanningen om een krachtige leeromgeving te creëren. Op het vlak van leren en studeren, psychisch en sociaal functioneren en onderwijsloopbaan plant de school verschillende acties op schoolniveau. De aandacht van de school voor de brede vorming en de talenten van leerlingen uit zich onder andere in de door de leerlingen sterk gewaardeerde Leonardotrajecten. Deze en andere activiteiten typeren de school, die wil dat leerlingen zich gelukkig voelen en gelooft in de onbeperkte groeimogelijkheden van leerlingen. De school ontwikkelde hiervoor ook een sterke visie op evalueren en leren, afgestemd op de schoolcontext en de kenmerken van de leerlingengroep. Niet elke vakgroep beschikt echter al over de nodige inzichten om een krachtige leeromgeving vorm te geven, afgestemd op de visie van de school. Dat blijkt uit het wisselende beeld van de onderwijsleerpraktijk en heeft voor een aantal vakken een impact op de leereffecten.

Passende begeleiding	Het schoolteam heeft, dankzij een goed werkend team leerlingenbegeleiders en sterk geoptimaliseerde klassenraden, vrij snel zicht op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen en baseert daarop een stapsgewijze begeleiding gericht op gelijke kansen. De begeleiding wordt individueler naarmate de nood aan zorg stijgt. De uitwerking van een krachtige leeromgeving in alle vakken kan het evenwicht tussen de verschillende fasen van het zorgcontinuüm nog verbeteren. Het schoolteam neemt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften begeleidende maatregelen op maat, volgt de effecten ervan op en stuurt de maatregelen indien nodig bij. Het schoolteam betreft de leerlingen, de ouders en relevante partners bij de begeleiding. De communicatie over de begeleiding is laagdrempelig en transparant.
Samenwerking met het CLB	De school werkt systematisch, planmatig en transparant samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). Het schoolteam heeft schoolspecifieke samenwerkingsafspraken met het CLB die op regelmatige basis gezamenlijk geëvalueerd worden. Het schoolteam baseert zijn ondersteuningsvragen op concrete noden en op een analyse van knelpunten. Wanneer de brede basiszorg en de maatregelen uit de verhoogde zorg niet volstaan, formuleert de school een hulpvraag aan het CLB. Voor een doorverwijzing naar een schoolexterne begeleiding doet het schoolteam een beroep op het CLB waarbij de optimalisering van de draaischijffunctie van het CLB een groeikans is.
Ondersteuning van de leraren	De school coördineert de begeleidingsinitiatieven. Ze brengt de ondersteuningsbehoeften van leraren in kaart via functioneringsgesprekken en vanuit evaluatiemomenten in diverse werkgroepen. Het schoolteam investeert in maatregelen, afspraken en professionaliseringsactiviteiten om het handelen van leraren in de verhoogde zorg vorm te geven en waar nodig te versterken. De ondersteunings- of professionaliseringsactiviteiten zijn in mindere mate gericht op het versterken van het didactisch handelen van de leraren waardoor, ze een beperkter effect op de onderwijsleerpraktijk hebben. Voor bijkomende inhoudelijke expertise doet de school een beroep op het CLB, op de pedagogische begeleidingsdienst of een andere externe dienst of op het ondersteuningsnetwerk.

4.2 Huishoudkunde en voeding in de eerste graad in het beroepsvoorbereidend leerjaar Mode - Verzorging-voeding (leerplan 2003/011)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

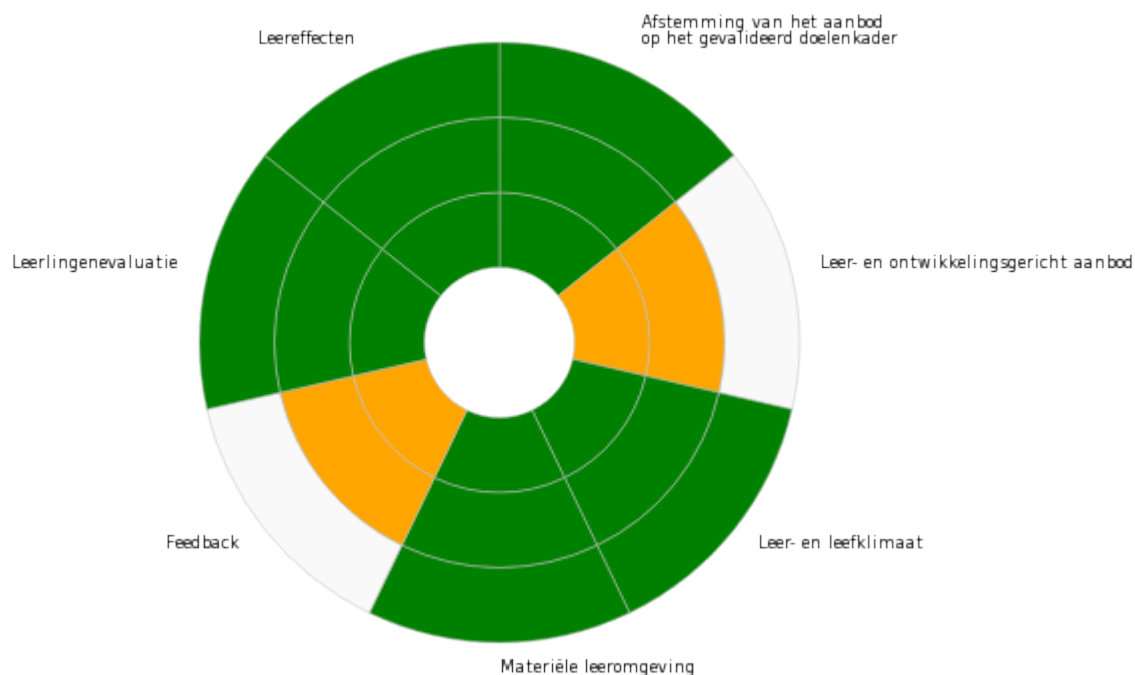
Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De algemene doelen van het leerplan maken niet voor alle domeinen in voldoende mate het uitgangspunt uit bij het vormgeven van de leerinhouden. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. Zo vormt het nog een uitdaging om een aantal doelen van de componenten 'Zorg voor leef- en woonsituatie' en 'Personenzorg' om te zetten in passende verwervings- en verwerkingsopdrachten.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten doorgaans de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend en betekenisvol. Ze gebruiken regelmatig authentieke en realistische contexten die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de leerlingen. De leraren experimenteren met werkvormen en zorgen voor ruimte voor zelfontdekkend leren. Ze kunnen het aanbod nog versterken door meer inoefenkansen te voorzien ten aanzien van het methodisch leren uitvoeren van elementaire zorgtechnieken. De onderwijsorganisatie bevordert doorgaans het bereiken van de doelen.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De onderlinge omgang tussen de leerlingen en de leraren berust doorgaans op respect, inlevingsvermogen en vertrouwen. Het adequater inzetten van strategieën om ongewenst leerlinggedrag te vermijden of te kanaliseren kan het leerklimaat nog versterken. Er zijn nog groeikansen om de lestijd efficiënter te benutten.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De infrastructuur, de uitrusting en de leermiddelen zijn aangepast aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het geheel faciliteert het flexibel inzetten van gevarieerde werkvormen in een passend en aangenaam kader. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.
Feedback	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is gericht op het proces- en productniveau en focust zowel op individuele leerlingen als op de leerlingengroep. Het sterker afstemmen van de feedback op de doelen en op de volgende stappen in het leerproces van de leerlingen kan de efficiëntie en de effectiviteit van hun leertraject verhogen. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Leerlingenevaluatie	Vooraf voor de componenten 'Zorg voor leef- en woonsituatie' en 'Personenzorg' is de evaluatie beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Het stijgend gebruik van beoordelingscriteria verhoogt evenwel de transparantie en de betrouwbaarheid van de evaluatie. Het is nog een uitdaging om deze criteria helder en eenduidig te formuleren en ze beter te laten sporen met het doelenkader. Er is aandacht voor zelfevaluatie, maar dat gebeurt nog te weinig doelgericht. Daardoor laten de leraren nog kansen liggen om te komen tot een transparante, evenwichtige, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. Ook vormt de weging van de verschillende leerplandoelen in de evaluatie nog een aandachtspunt.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Het aanwenden van de vakgroep als platform voor interne kwaliteitszorg en professionalisering kan een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie, die uitgaat van een eenduidige visie en die de leereffecten voor ogen heeft, bevorderen.

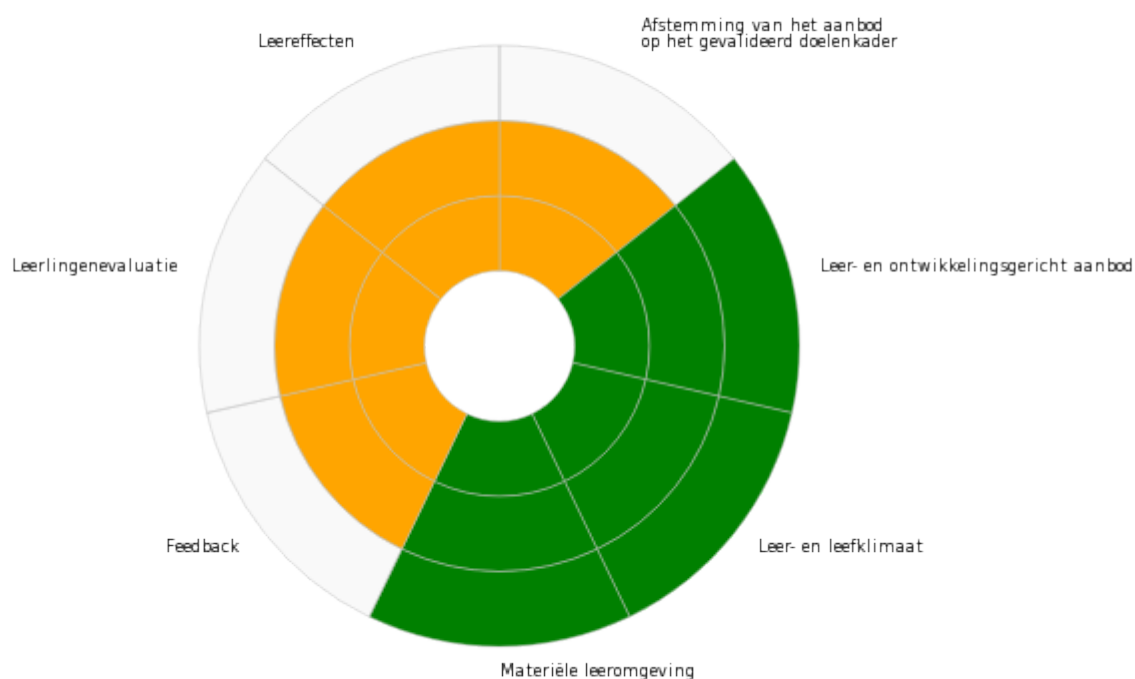
4.3 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan 2008/004)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. De vakgroep kan het evenwicht in het aanbod versterken door erover te waken dat alle domeinen van doelen evenveel aandacht krijgen. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen maakt dat de leraren haalbare en uitdagende doelen stellen voor de meeste leerlingen. De afspraken over de logische en graduele opbouw van alle clusters van doelen zijn beperkt zichtbaar in de klaspraktijk. De leraren laten nog kansen liggen om het aanbod betekenisvol te maken door het systematische gebruik van ondersteunende (digitale) leermiddelen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.

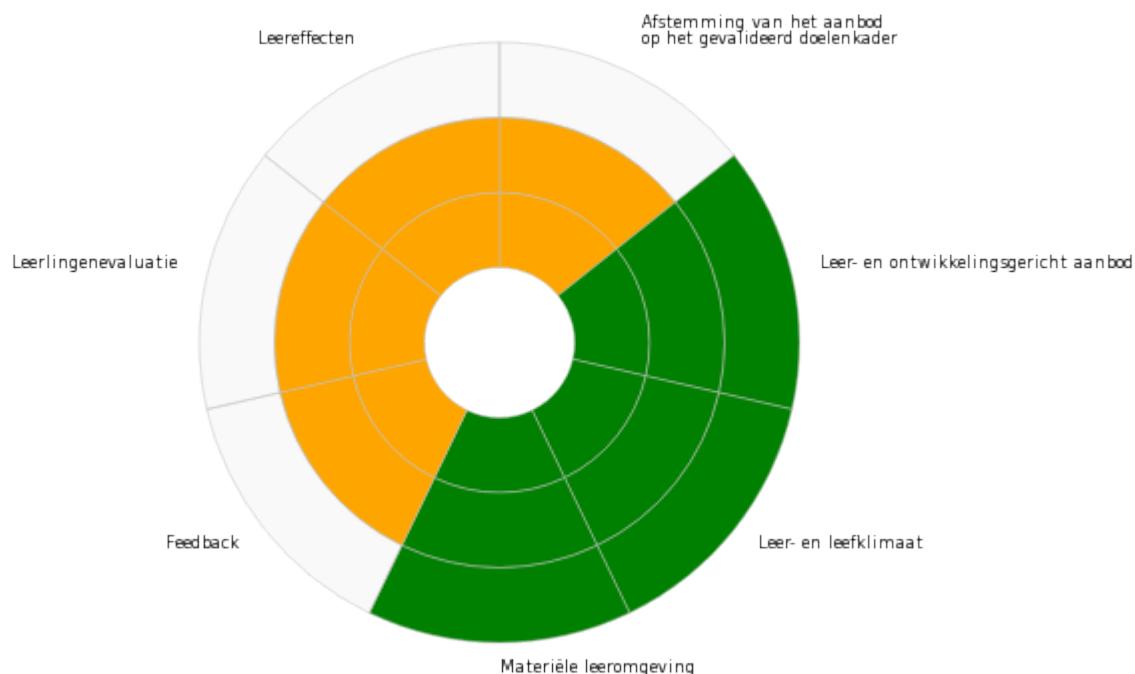
Feedback	De leraren geven geregeld productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is veelal gericht op het verbeteren van fouten en op de voorbije stappen in het leerproces. De vakgroep laat kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren door de doelen en de volgende stappen in het leerproces vaker en beter te concretiseren voor de leerlingen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader. De leraren evalueren periodiek in functie van het aanbod. De evaluatie is transparant en betrouwbaar door het gebruik van evaluatieschalen. Die zijn echter nog te weinig systematisch geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De leerlingen spelen regelmatig een rol in het evaluatieproces.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

4.4 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/017)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. De vakgroep biedt de verschillende stappen van het technisch proces te weinig evenwichtig aan. Het eventuele aanbod van een hoger verwerkingsniveau of een hogere moeilijkheidsgraad heeft een negatieve impact op de leereffecten met betrekking tot het verwachte beheersingsniveau.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, activerend en ondersteunt het leren. De leraren gebruiken authentieke en realistische contexten om het aanbod betekenisvol te maken. De leraren kunnen het aanbod versterken door strategieën aan te bieden die de leerlingen aanzetten tot leren en probleemoplossend denken. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De intrinsieke en oprechte betrokkenheid van de leraren uit zich in een ontspannen en ordelijke sfeer. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De zelfgemaakte opbergmiddelen dragen bij tot een ordelijk klasmanagement.
Feedback	De leraren geven voornamelijk productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten echter kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De feedback stimuleert de leerlingen weinig tot probleemoplossend denken en zelfregulerend handelen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. De schriftelijke bevestigingen gebeuren weinig geïntegreerd en peilen vooral de theoretische kennis van de leerlingen. De leraren kunnen de evaluaties van het practicum sterker richten op de leerplandoelen en minder op vorm en attitude.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De vakgroep kan kwaliteitsbewaking sterker aangrijpen om de leerprestaties te verhogen.

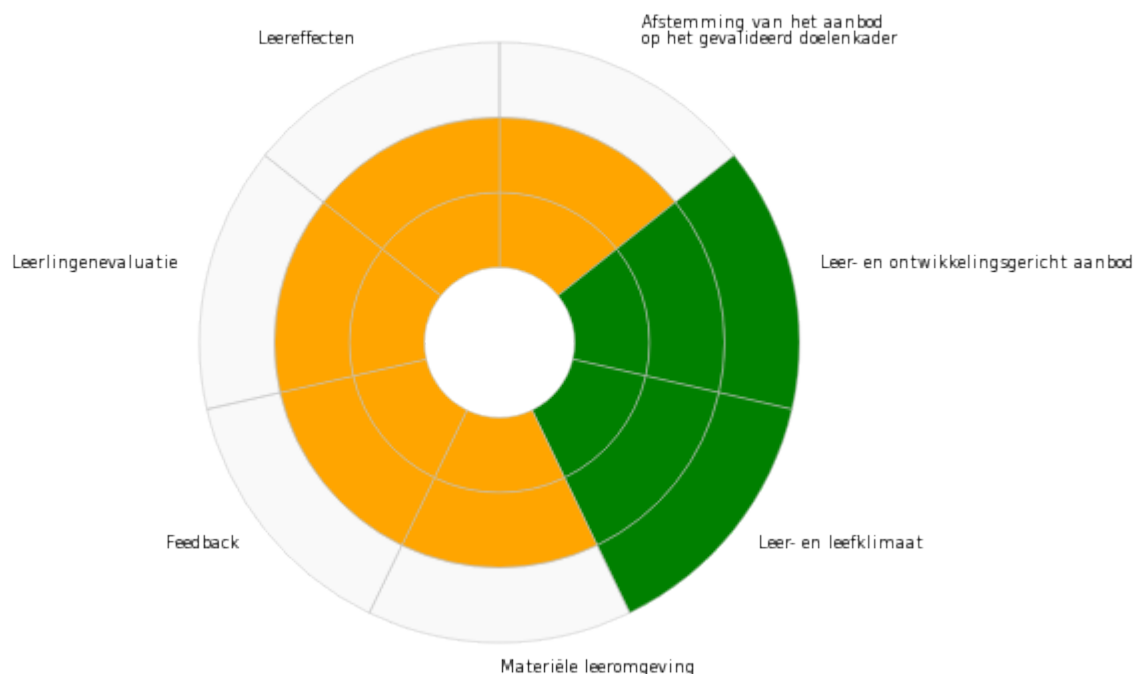
4.5 Biologie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/004)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. Mede omwille van contextfactoren kwam vorig jaar het domein 'orde brengen in biodiversiteit' beperkt aan bod. Bovendien krijgen de algemene doelen, waaronder de doelen in functie van leren onderzoeken, minder aandacht.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen en leveren ernstige inspanningen om de lesdoelen haalbaar en uitdagend te maken voor alle leerlingen. Meer aandacht voor binnenklasdifferentiatie kan het onderwijsleerproces versterken. Het aanbod is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. Afhankelijk van de leraar wordt er heel bewust ingezet op strategieën die het leren en het probleemoplossend denken bevorderen. De vakgroep kan het aanbod versterken door nog meer in te zetten op een logische en graduele opbouw van de wetenschappelijke vaardigheden. Een optimalere organisatie van de lessen in het biologielokaal is een bijkomend aandachtspunt.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting veelal functioneel in.
Feedback	De leraren geven productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten nog kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie spoort met het aanbod, maar is slechts beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is nog niet voldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen en niet alle doelen komen evenwichtig in de evaluatie aan bod. Onder andere de algemene doelen krijgen een te gering gewicht. De vakgroep laat ook nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. De nieuwe evaluatievorm waarmee de vakgroep momenteel experimenteert, biedt mogelijkheden om procesevaluatie in de onderwijsleerpraktijk te integreren.
Leereffecten	De positieve indicaties van het leerlingenwelbevinden bieden slechts gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De werkpunten bij het aanbod en de evaluatie maken de studieresultaten minder representatief. De vakgroep staat voor de uitdaging om in te zetten op een systematische en kritische kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk met het oog op leereffecten bij de leerlingen.

4.6 Chemie in de tweede graad tso in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan 2015/032)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. De algemene doelen waaronder de doelen in functie van leren onderzoeken krijgen beperkter aandacht. Daarnaast is het aanbod van bijkomende doelen en doelen van een hogere moeilijkheidsgraad minder afgestemd op de doelgroep.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

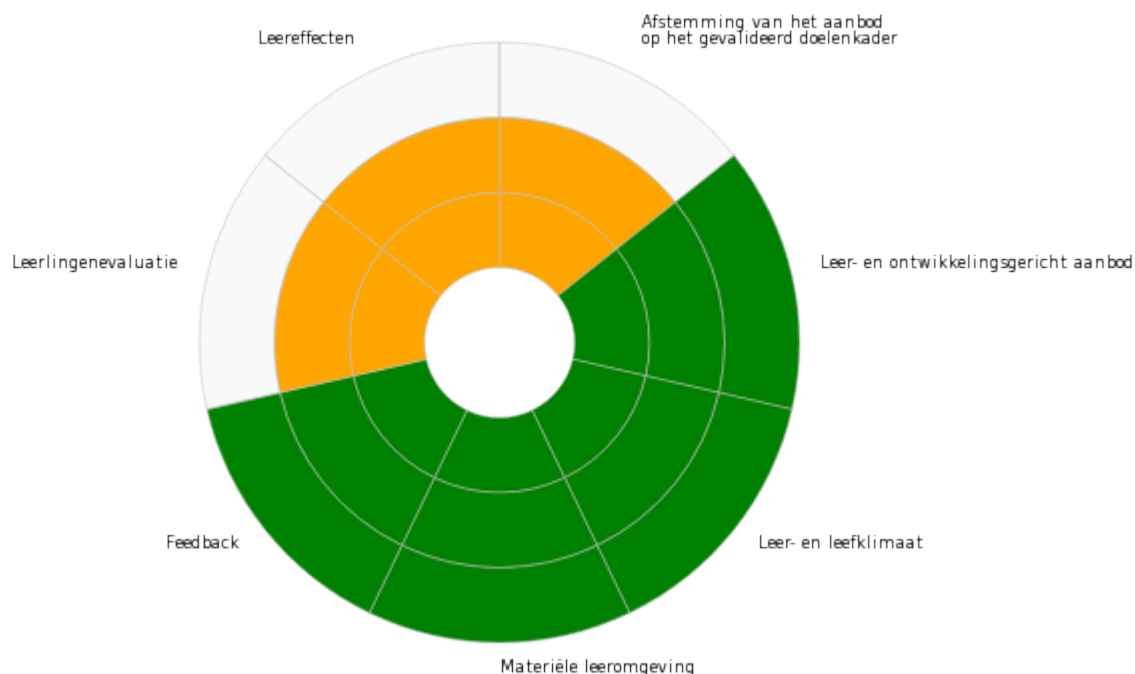
De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen en leveren ernstige inspanningen om de lesdoelen haalbaar en uitdagend te maken voor de meeste leerlingen. Meer aandacht voor binnenklasdifferentiatie kan het onderwijsleerproces versterken en het aanbod haalbaar maken voor alle leerlingen. Het aanbod is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie is gericht op het bereiken van de doelen. Een sterkere aandacht voor een logische samenhang van de inhoud kan het leren bevorderen. De vakgroep kan bijkomend het aanbod versterken door meer in te zetten op een logische en graduele opbouw van de wetenschappelijke vaardigheden.

Leer- en leefklimaat

De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen, maar niet alle materiële minimale vereisten zijn aanwezig. Zo ontbreekt een trekkast. De leraren zetten de beschikbare uitrusting functioneel in, maar zijn beperkt in de uitvoering van proeven omwille van onvoldoende afzuiging.
Feedback	De leraren geven productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten nog kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie spoort met het aanbod, maar is slechts beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is nog niet voldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen. Bovendien heeft de evaluatie van bijkomende doelen en doelen van een hoger beheersingsniveau een negatieve impact op de resultaten van een aantal leerlingen. De vakgroep laat ook nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. De nieuwe evaluatievorm waarmee de vakgroep momenteel experimenteert biedt mogelijkheden om procesevaluatie in de onderwijsleerpraktijk te integreren.
Leereffecten	De positieve indicaties van het leerlingenwelbevinden bieden slechts gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De werkpunten bij het aanbod en de evaluatie maken de studieresultaten minder representatief. De vakgroep staat voor de uitdaging om in te zetten op een systematische en kritische kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk met het oog op leereffecten bij de leerlingen.

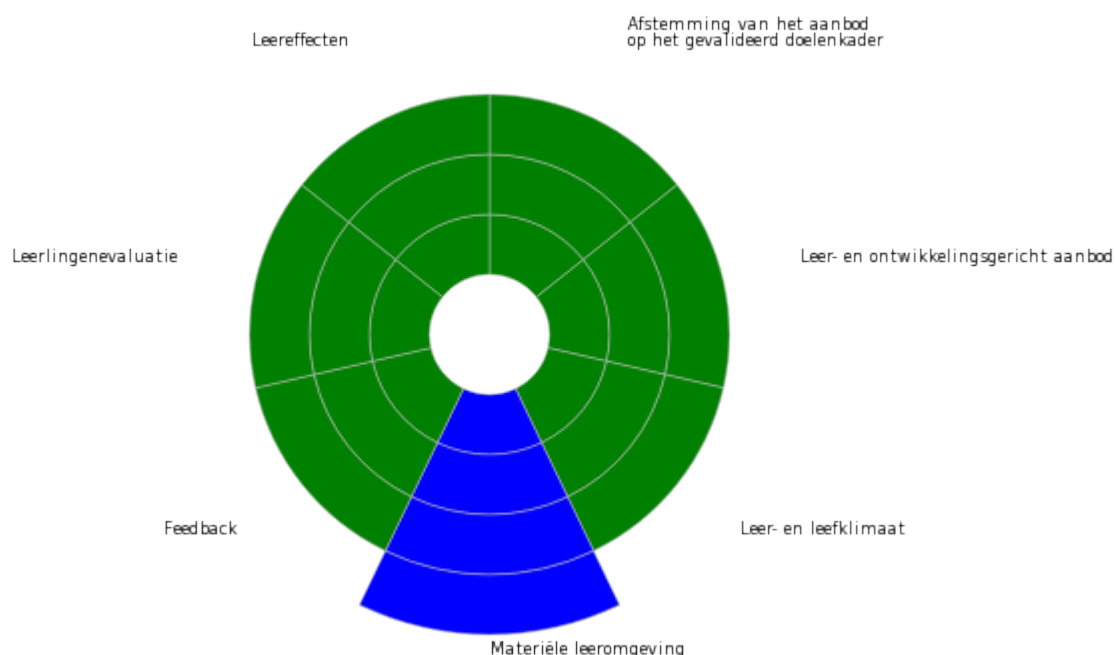
4.7 Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/001)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader en is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten. Zo gaat er in het tweede leerjaar van de tweede graad te veel aandacht naar het politiek-juridische veld en komt het domein 'Omgaan met kunst' slechts beperkt aan bod. De vakgroep kan de leerlingen nog actiever aan de slag laten gaan met het koppelen van de actualiteit aan de leerstof. Het uitbouwen van een consequente leerlijn voor de onderzoekscompetentie voor de volledige pool is nog een verbeterpunt.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een veilig, positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren hangen actuele en vakgebonden informatie uit en benutten die samen met de klasbibliotheek en de ICT- middelen om het leerproces te ondersteunen. Sommige klaslokalen zijn echter klein in verhouding tot het grote aantal leerlingen, wat het werken met activerende werkvormen bemoeilijkt. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.
Feedback	De meeste leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraren kunnen nog meer inzetten op feed-up, door te vertrekken vanuit de doelen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren zetten de voorbije jaren in op brede evaluatie, maar laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante en consequent betrouwbare evaluatie. Soms situeren de evaluaties zich op het juiste beheersingsniveau, dan weer zijn te kennisgericht en gaat er onvoldoende aandacht naar het beheersingsniveau dat het leerplan verwacht. De meeste taken zijn gebaseerd op authentiek materiaal. Bij overhoringen en schriftelijke examens vallen de leraren echter nog geregeld terug op contextloze vragen. Bij tal van taken ontbreken transparante criteria. De onderzoekscompetentie komt slechts fragmentarisch aan bod bij de evaluatie.
Leereffecten	Het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De vakgroep kan nog meer inzetten op de kwaliteitsbewaking van het aanbod in het vak 'cultuurwetenschappen' en op de kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk voor beide vakken.

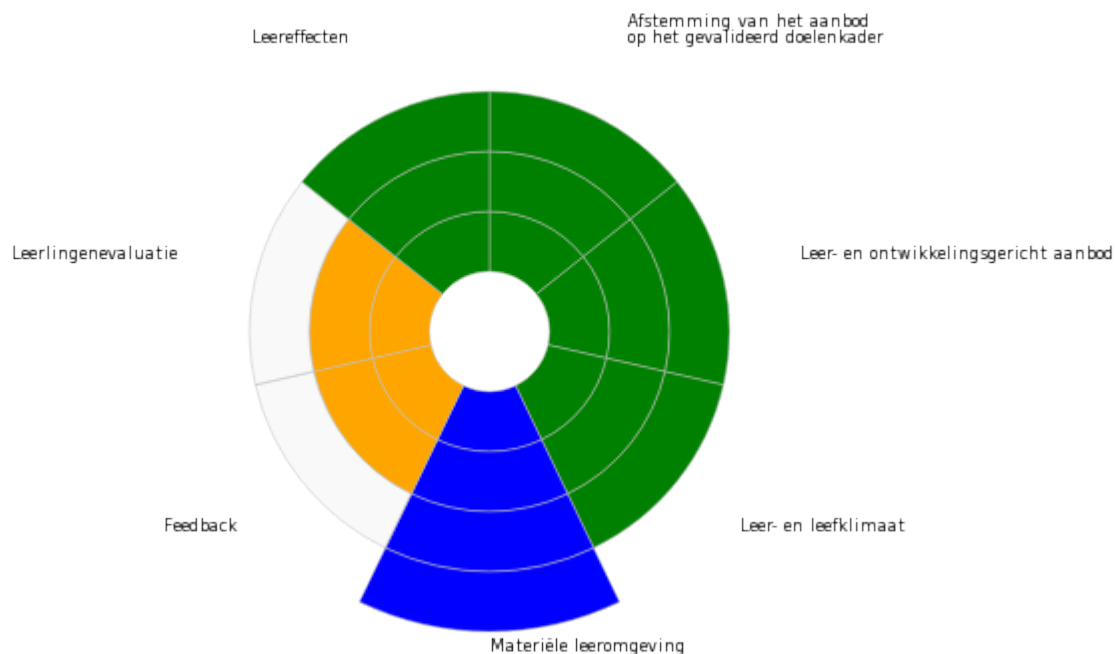
4.8 Engels in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2012/006)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	De leraren zijn overtuigd van de visie van het leerplan, waardoor het aanbod sterk spoort met het gevalideerd doelenkader en nagenoeg volledig is. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. De leraren bewaken de leerlijn van de tweede graad en de overgangen van de eerste en naar de derde graad. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, zetten alle leerlingen aan tot interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De leraren vertrekken voor de inrichting van het vaklokaal vanuit hun visie op taalonderwijs en hun bijhorende taaltaakgerichte aanpak. Door die benadering ondersteunt en stimuleert de materiële leeromgeving het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Er is een voortdurende wisselwerking tussen de inrichting en aankleding van het vaklokaal en de vormgeving van de onderwijsleerpraktijk. De manier waarop de school de materiële leeromgeving vormgeeft, is een voorbeeld van goede praktijk.
Feedback	Door de manier waarop de leraren het talenportfolio van de leerlingen gebruiken, geven ze geregeld ontwikkelingsgerichte feedback. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht, onder andere door de aandacht voor de strategieën die de leerlingen gebruiken. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Er zijn al aanzetten om de leerlingen een meer actieve rol te geven in het evaluatieproces.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Sterk is dat de vakgroep over een meerjarenplan beschikt voor de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk.

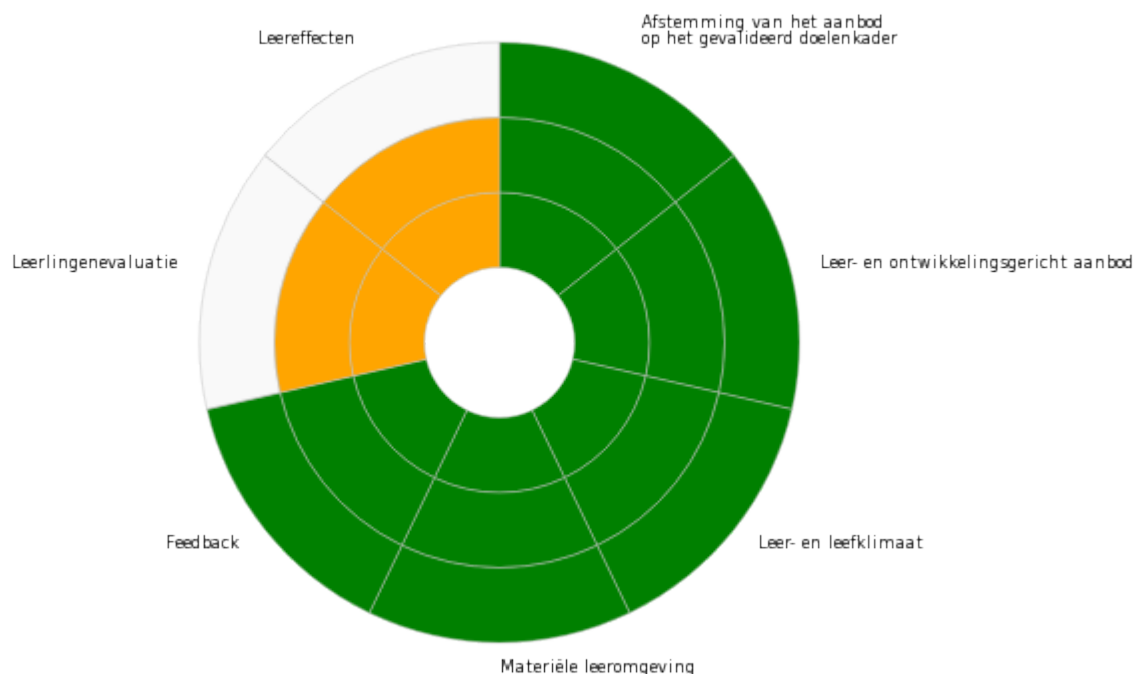
4.9 Nederlands in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/001)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is behoorlijk evenwichtig. Voor sommige domeinen van doelen kunnen de leraren de afstemming op het verwachte beheersingsniveau nog versterken.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en ondersteunt het leren. Waardevol is het activerend aanbod met gevarieerde leeractiviteiten. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, zetten alle leerlingen aan tot interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt en stimuleert het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Ze leveren inspanningen om tot een goed evenwicht te komen tussen het gebruik van technologische middelen en een motiverende aankleding van het vaklokaal. Met de inrichting van de bibliotheek, die een onderdeel is van het vaklokaal, streven ze ernaar om de leesmotivatie en het leesplezier van de leerlingen te verhogen. De manier waarop de school de materiële leeromgeving vormgeeft, is een voorbeeld van goede praktijk.
Feedback	De leraren geven af en toe productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze vertrekken daarvoor vanuit een zelf ontwikkeld sjabloon waarin de doelen, feedback en feedforward weliswaar zijn opgenomen, maar op een te weinig samenhangende manier. Daardoor laten ze kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De toetsing van bepaalde vaardigheden gebeurt niet altijd op het vereiste verwerkingsniveau. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. Zo is de vermenging tussen het beoordelen van vakattitudes en gedragsattitudes een verbeterpunt.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Het is een groeikans om de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk nog meer vanuit de doelen van het gevalideerd doelenkader en van het schoolbeleid te laten vertrekken.

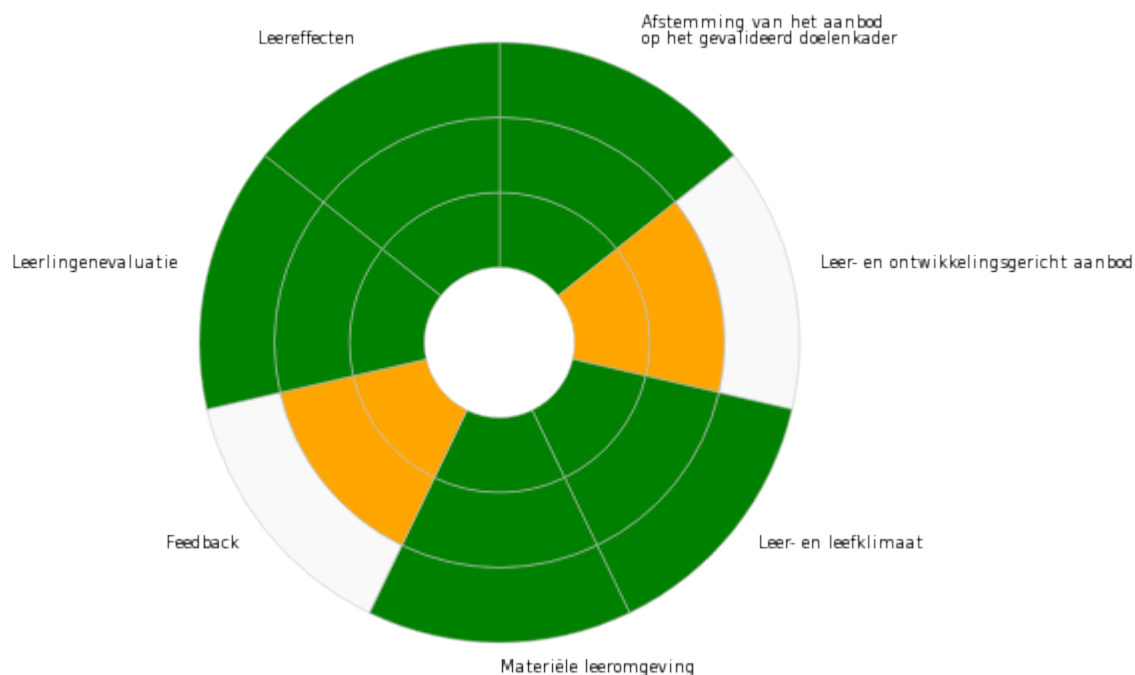
4.10 Cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2009/045)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Het doortrekken van een consequente leerlijn voor de onderzoekscompetentie voor de volledige pool blijft een uitdaging.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De leraren zetten sterk in op het stimuleren van de zelfredzaamheid en het kritisch denken van de leerlingen. De vakgroep kan de leerlingen nog actiever aan de slag laten gaan met het koppelen van de actualiteit aan de leerstof. Inzetten op differentiatie is nog een groeikans.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een veilig, positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren hangen actuele en vakgebonden informatie uit en benutten die samen met de klasbibliotheek en de ICT- middelen om het leerproces te ondersteunen. Sommige klaslokalen zijn echter klein in verhouding tot het grote aantal leerlingen, wat het werken met activerende werkvormen bemoeilijkt. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.
Feedback	De meeste leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraren kunnen nog meer inzetten op feed-up, door te vertrekken vanuit de doelen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren zetten de voorbije jaren in op brede evaluatie, maar laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante en consequent betrouwbare evaluatie. Soms situeren de evaluaties zich op het juiste beheersingsniveau, dan weer zijn ze te beperkt op kennis gericht en gaat er onvoldoende aandacht naar het beheersingsniveau dat het leerplan verwacht. De meeste taken zijn ingebed in een betekenisvolle context en maken gebruik van een waaier aan authentiek materiaal. Bij overhoringen en schriftelijke examens vallen de leraren echter nog geregeld terug op contextloze vragen. De mondelinge examens getuigen dan weer van een kwaliteitsvolle lezing van de leerplandoelen. Bij tal van taken ontbreken transparante criteria. Binnen cultuurwetenschappen worden de onderzoeksvaardigheden te weinig toegepast op een politiek of juridisch probleem.
Leereffecten	Het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De vakgroep laat nog kansen liggen om de kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk en van de leerlijn voor de onderzoekscompetentie voor beide vakken op te nemen, met het oog op leereffecten.

4.11 Lichamelijke opvoeding in de derde graad aso (leerplan 2009/045)

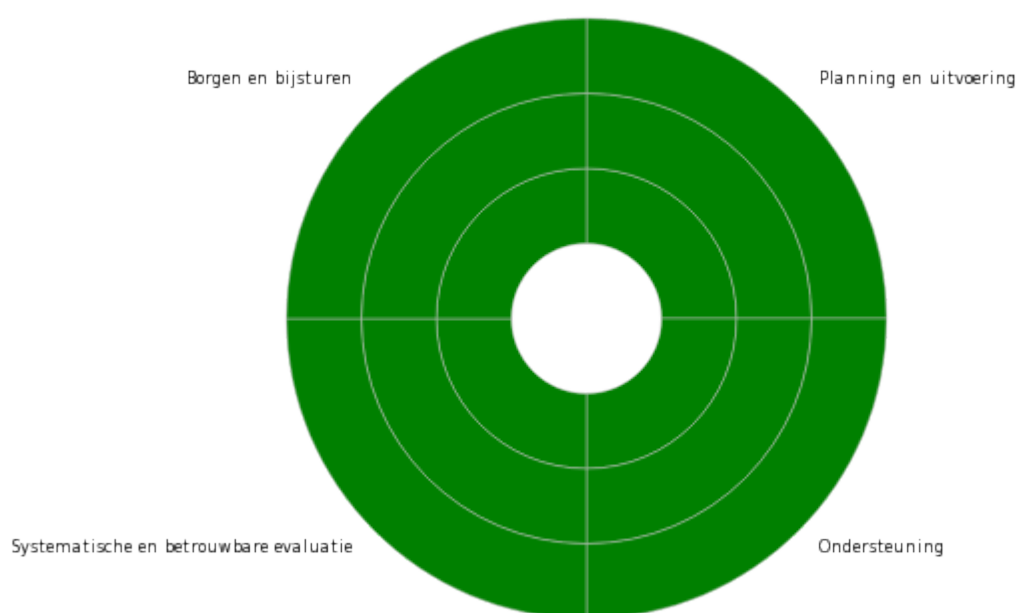
Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. De vakgroep kan het evenwicht in het aanbod versterken door erover te waken dat alle domeinen van doelen evenveel aandacht krijgen. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen maakt dat de leraren haalbare en uitdagende doelen stellen voor de meeste leerlingen. De afspraken over de logische en graduele opbouw van alle clusters van doelen zijn beperkt zichtbaar in de klaspraktijk. De leraren laten nog kansen liggen om het aanbod betekenisvol te maken door het systematische gebruik van ondersteunende (digitale) leermiddelen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.

Feedback	De leraren geven geregeld productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is veelal gericht op het verbeteren van fouten en op de voorbije stappen in het leerproces. De vakgroep laat kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren door de doelen en de volgende stappen in het leerproces vaker en beter te concretiseren voor de leerlingen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader. De leraren evalueren periodiek in functie van het aanbod. De evaluatie is transparant en betrouwbaar door het gebruik van evaluatieschalen. Deze zijn echter nog te weinig systematisch geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De leerlingen spelen regelmatig een rol in het evaluatieproces.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

5 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Het bestuur van de school is verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen en lokalen. Aan de hand van volgende processen gaat de onderwijsinspectie enkel na of de school hiervoor een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert:

- noodplanning
- ongevallen en hulpverlening
- valgevaar en toegankelijkheid
- verwarming.

Planning en uitvoering

De school neemt systematisch maatregelen en plant systematisch acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. Met het oog op duurzaamheid staat de preventieadviseur voor de uitdaging om het jaaractieplan met meer diepgang aan te vullen. De school voert de geplande acties systematisch uit. Indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden, neemt de school voldoende doeltreffende compenserende maatregelen. De verbetering van de verwarmingsinstallaties getuigt van een systematische aanpak. De school kan zijn werking nog versterken door de risicoanalyses verder uit te werken.

Ondersteuning

De school ondersteunt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet planmatig in financiële en materiële middelen. De school staat voor de uitdaging om de personele middelen duurzaam af te stemmen op de noden van de twee campussen.

Systematische en betrouwbare evaluatie	De school evalueert systematisch alle processen en bijhorende acties. Ze verzamelt gegevens om de kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te evalueren en baseert zich daarvoor op diverse bronnen. Ze betreft relevante partners bij de evaluaties. Daardoor zijn de evaluaties doorgaans betrouwbaar. De preventieadviseur bespreekt uitgebreid en op regelmatige basis met het CPBW de beschikbare informatie, verslagen en analyses. EHBO krijgt op deze vergaderingen aanmerkelijk aandacht.
Borgen en bijsturen	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. De noodplanning wordt op regelmatige basis geëvalueerd en bijgestuurd. Het versterken van een veiligheidscultuur, gedragen door alle teamleden en lerenden, is een aandachtspunt voor de school.

6 **Respecteert de school de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

7 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

7.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid	●
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Systematische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	●
Borgen en bijsturen	◆

7.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

7.2.1 De leerlingenbegeleiding

Brede basiszorg	◆
Passende begeleiding	●
Samenwerking met het CLB	●
Ondersteuning van de leraren	●

7.2.2 De onderwijsleerpraktijk

	Huishoudkunde en voeding in de eerste graad in het beroepsvoorbereidend leerjaar Mode - Verzorging-voeding (leerplan 2003/011)	Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan 2008/004)	Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/017)	Biologie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/004)	Chemie in de tweede graad tso in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan 2015/032)	Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/001)	Engels in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2012/006)	Nederlands in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/001)	Cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2009/045)	Lichamelijke opvoeding in de derde (leerplan 2009/045)
Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	◆	●	◆	◆	◆	◆	●	●	●	●
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	●	◆	●	●	●	●	●	●	●	◆
Leer- en leefklimaat	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Materiële leeromgeving	●	●	●	●	◆	●	★	★	●	●
Feedback	●	◆	◆	◆	◆	●	●	◆	●	◆
Leerlingenevaluatie	◆	●	◆	◆	◆	◆	●	◆	◆	●
Leereffecten	◆	●	◆	◆	◆	◆	●	●	◆	●

7.3 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

- Planning en uitvoering ●
- Ondersteuning ●
- Systematische en betrouwbare evaluatie ●
- Borgen en bijsturen ●

8 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor lichamelijke opvoeding in de eerste graad a-stroom (leerplan 2008/004).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor Engels in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2012/006).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/001).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2009/045).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor lichamelijke opvoeding in de derde graad aso (leerplan 2009/045).
 - De kwaliteit borgen van het voeren van een doeltreffend beleid op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
-
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leerlingenbegeleiding.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor huishoudkunde en voeding in de eerste graad in het beroepsvoorbereidend leerjaar Mode - verzorging-voeding (leerplan 2003/011).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor techniek in de eerste graad a-stroom (leerplan 2010/017).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor biologie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/004).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede graad aso in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/001).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de feedback.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leerlingenevaluatie.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leereffecten.
-
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor chemie in de tweede graad tso in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan 2015/032) (erkenningsvoorwaarde).

9 BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID

“Een doorlichtingseenheid bestaat uit structuuronderdelen (of delen van een structuuronderdeel op een bepaalde vestigingsplaats ingericht) van één schoolbestuur die (conform de finaliteit van het OK-kader) een geheel vormen en waarvoor het bestuur een samenhangend pedagogisch (kwaliteits)beleid ontwikkelt. Dit geheel is gelijktijdig het voorwerp van het onderzoek door de inspectie, conform het kwaliteitsdecreet.”

DE	Administratieve instellingsnummers
48025 - Instituut voor Katholiek Secundair Onderwijs	48025 (volledig)

De doorlichtingseenheid organiseert onderwijs op volgende adressen:

- Nieuwstraat 1 - 9470 DENDERLEEUEW
- Middenstraat 10 - 9470 DENDERLEEUEW